

Beograd, 2014.

Edicija SWITCH

Tomas Plezinger
SAHRANA JEDNOG PSA

© Rende 2014.

Naslov originala
Thomas Plezinger
Bestattung eines Hundes
© Verlag Kiepenheuer and Witsch, Köln

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

Uz podršku:

traduki

Izdavanje ovog dela podržao je TRADUKI, književna mreža koju čine Savezno ministarstvo za evropske i internacionalne poslove Austrije, Ministarstvo inostranih poslova Nemačke, Švajcarska fondacija za kulturu „Pro Helvecija“, „KulturKontakt“, Gete institut, Javna agencija za knjigu Republike Slovenije, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Resor za kulturu Vlade Kneževine Lihtenštajn, Fondacija za kulturu Lihtenštajna i Fondacija „S. Fišer“.

Urednica
SLAĐANA NOVAKOVIĆ

Dizajn
BRANKO ĐUKANOVIĆ

Tomas Plecinger
Sahrana jednog psa

roman

*S nemačkog prevela
Bojana Denić*

Edicija SWITCH

O ljubavi, kao odnosu među polovima, nema više da se saopšti ništa novo, to je književnost jednom zauvek prikazala u svim varijantama, to nije više tema za književnost, ukoliko ona zaslužuje to ime – ovakve izjave se mogu pročitati; u njima se previđa da se odnos između polova menja, da će se desiti drukčije ljubavne priče.

– Max Frisch –

hardly art, hardly garbage

– The Thermals –

Lugano, 10. avgust 2005.

Draga moja Elisabeth,

(I)

Želiš da znaš gde sam bio? Šaljem ti sedam razglednica i hrpu papira, tačnije, 337 stranica. U njima je reč o meni. O sećanju, o budućnosti. Čitao sam i sređivao ceo dan. Elisabeth, bila si u pravu: Svensson je neobičan čovek i, da, ovde zaista postoji priča i Svenssonova knjiga za decu je zapravo poslednje poglavlje. Vukao je unaokolo sa sobom kofer pun priča, kofer pun...

(motiv: *Volksparkstadion Hamburg*, snimak iz vazduha, 1999)

(II)

... onog ispričanog i prećutanog, pun kamenja i cvetova. Spasao sam ono što sam mogao. Ova hrpa papira, to su dani koje sam proveo kod Svenssona, moje beleške, intervjui, Svenssonova pustinja i prašuma, konzerve piva, rolne ukrasnog papira u boji, psi, pacovi, golubovi, galebovi, konji, gavranovi, labudovi, zmije, leptirice, ribe, pregažene životinje čina stvaranja (crno), Svenssonovi mrtvi, njegov Seraverde i Williamsburg. Sebi se katkad učinim kao Svensson, ja...

(motiv: *Monte Bré s večeri*, plakat: Daniele Buzzi, 1950)

(III)

... izmešao sam naše priče. Obratio sam se kelneru znojavih brkova. *Prego*, odgovorio je, sreda je. A ja ću na to: *Mille grazie e un altro bicchiere di vino per favore*. Ispao sam iz toka vremena, ali evo me opet u Luganu, danas je sreda. Po bazenu hotela Seegarten Lido plutaju patke od crne plastike, jedan pacov...

(motiv: *Vaccatione en Svizzera*, anonimni ilustrator, 1925)

(IV)

... čeka na ivici bazena, na ostrvu za kupaće u jezeru na veštačkoj, zelenoj travi stoji čaplja. Vreme je jezero, a sećanje tužni pas. Čaplje mogu da lete izuzetno dugo, samo kad hoće. Ponovo sam naučio da posmatram takve stvari. Elisabeth, bila si u pravu: Svensson jeste neobičan, ali ništa neobičniji od nas. Naše priče ne mogu da stanu na jednu novinsku stranicu. Elisabeth, dosta mi je novinskih stranica. Život je vrtlog, a ne ravna linija.

(motiv: *Seoska scena u Ticinu*, plakat: Daniele Buzzi, 1943)

(V)

Jedem kikiriki i nahranio sam pacova. Elisabeth, bila si u pravu: hotel je lep, ali propada kao što propada sve što je lepo (ruže, geranije, ležaljke od plastike). Na obali jezera stariji bračni par večera ribu uz sveće i Chopinovu muziku s trake, pored mene stoji frižider (iščupani kablovi). Zalazak sunca.

(motiv: *Caffè del Porto*, c/b, „Invierno 1939/1940“)

(VI)

Elisabeth, šaljem ti našu priču. Ostalo je prošlost, i slepa poslušnost, (*obbedienza cieca*) i truli s tronogim psom ovčarom (Lua) na verovatno najdubljem mestu jezera Lugano (288 metara). Dole ne prodire nikakva svetlost, rekao je Svensson, tamo dole ribe su bele i neverovatno lepe.

(motiv: *Monte Bré izjutra*, plakat: Daniele Buzzi, 1950)

(VII)

Draga Elisabeth, naučio sam: čovek ne mora tako da se postavi. Ostajem još nekoliko dana. Bila si u pravu: postoji dobar *barbaresco* u ovom kraju (*taleggio & quartirolo*). Nema cigareta. Poljubio sam sitnu, lepu ženu i pritom mislio na tebe. Umoran sam. Vraćam se vozom. Razmislio sam.

Minä tulen sinne, rakkain terveisin,

~~Mandelkern~~

Daniel

(motiv: *Porlezza*, 2001)

6. avgust 2005.

(I ko je zapravo Daniel Mandelkern?)

Elisabeth je insistirala da donesem odluku i zato sam bez komentara napustio naš stan. Ovako više ne može. Imam let iz Hamburga za Milano tek za sat vremena. Sam, premoren, sedim u čekaonici kod izlaza 8 (s one strane piste borovi na obodu Niendorfa). Kod izlaza 7 čekaju dve Italijanke, poslovne žene. Ustajem, moram da se razmrdam da ne bih zaspao. Nešto dalje niz hodnik novinarnica: kupujem *Süddeutsche Zeitung*, kupujem razglednicu (motiv: *Volksparkstadion Hamburg*, snimak iz vazduha, 1999), ugledam notese marke *semikolon*. Prodaju se samo u kartoleriji pored Akademije likovnih umetnosti na Lerhenfeldu, a to se uvek pretvori u celodnevni izlet, stoga smesta kupim tri. Kupujem cigarete. Opet počinjem da pušim, budući da je fertilitet kod pušača daleko manji, njihovi spermatozoidi ne mogu tako dugo da izdrže (spermatozoidi pušača u nekom trenutku odustanu). Cigarete su poskupele u odnosu na moju poslednju paklu. Kupujem kafu iz automata i vraćam se na izlaz, cepam celofan, vadim notes i beležim svoju pospanost i glavobolju. A potom i naslove iz lista *Süddeutsche Zeitung*, iz dvobroja 6. i 7. avgust, 2005:

„Carski rez – opasnosti“

„Ludilo mobilnosti: brže, više, dalje, luđe“

„Ponestaje vazduha u potonuloj mini-podmornici“

Pišem pošto to činim uvek kad se situacija zakomplikuje. Sâm sam, mogao bih da zapalim jednu. Notese bih mogao da bacim u kantu pored (jedna crvena jedna zelena jedna plava za razdvajanje đubreta). Trebalo bi da ustanem i da se vratim, da se vratim svojoj ženi.

samsonite

Kako sam dospeo dovede: Elisabeth i ja nismo bili glasni, napustio sam naš stan usred noći bez konačnog zaključka (svađamo se u civilizovanom tonu). S kuhinjskog stola uzeo fascikle s materijalima o Svenssonu, kroz hodnik nosio poluzapakovan kofer i potom sa spoljnje strane malo jače zalupio vratima stana i po kiši što rominja skoro potrčao ulicom. Što dalje od Elisabeth, zvuk bednog kofera na točkiće na trotoaru za mnom daleko je glasniji nego što sam mislio (za tvoja kratka novinarska putovanja, rekla je Elisabeth, i ostavila mi kofer u kancelariji). Isključio sam telefon da bih ignorisao njene pozive (ona želi, kao i do sada, da njena bude poslednja). Taksisti koji me je vozio od stanice metroa Hoheluftbrücke do aerodroma, dao sam apsurdno visoku napojnicu (kaucija). Ispred jedinog šaltera koji je radio, u takoreći praznom holu, otvorio sam kofer i strpao telefon između odela i košulja (između diktafona i mašine za brijanje). Četkicu za zube stavio sam u džep košulje. Zemaljske stjuardese kao da su samo na mene čekale. Milano? Da. Pasoš? Gospodin Mandelkern? Da. Kad sam hteo da obrazložim svoj više nego blagovremeni dolazak i da objasnim ko sam, službenica *Lufthanse* rutinski se nasmejala, što se nje tiče čitav život mogu da zapakujem u

prtljag, samo ako je u granicama dozvoljene težine (vaga pokazuje 12,7kg). Ima još jedno mesto na letu pre ovog, direktno, da li sam zainteresovan? Jesam. U osvit zore na bezbednosnoj kontroli bio sam jedini putnik, obe fascikle s materijalima o Svenssonu odložio sam u sivu kutiju pored kaiša. Ne, odgovorio sam, nemam ništa više (sve sam predao). Alarm nije registrovao prsten na mojoj ruci. I sad, u pola sedam, sedim ovde na hamrburškom aerodromu, u skoro praznoj čekaonici kod izlaza 8, prerano, zato što sam usred noći napustio naš stan, bez reči. Samo sam otišao.

Dirk Svensson?

upitao sam prošle srede na redovnom sastanku redakcije koju vodi Elisabeth kada sam na ažuriranom mesečnom rasporedu pored službenog putovanja „Dirk Svensson“, ugledao svoje ime. Na tren pomisao da ustanem i odem, da odbijem projekat bez trunke ustezanja.

Dirk Svensson: Razgovor i profil (*Mandelkern*)

Privatno, Elisabeth i ja danima nismo razmenili ni reč, čak mi se i profesionalno obraća tvrdoglavom odlučnošću. Dodelila mi je projekat, a ja na njen pogled odgovaram što nezainteresovano, što besno (njena nezaobilazna usta). „Dirk Svensson: Razgovor i profil“ jedan vikend manje za ono što nameravam privatno da joj saopštim. Čuo sam za Svenssona. Njegovo se ime trenutno ne da zaobići, napisao je jednu jedinu knjigu za decu i verovatno će zaraditi milione. Ne zanima me dečja književnost, ne zanimaju me ni njeni pisci, ne želim da pišem o Svenssonu, to je trebalo

da kažem na sastanku redakcije, želim da razgovaram s tobom. Međutim, ostao sam da sedim i posmatrao prvo Elisabeth (rida kosa sklonjena s vrata), a potom svoja stopala (zelene japanke). Zašto baš sada? upitao sam, a Elisabeth mi je odgovorila veoma profesionalno, ako tekst ne može da izađe sledeće nedelje, rekla je, onda makar iduće, priču će u tom slučaju objaviti neko drugi. Datum smo dogovorili danas, Svensson se javio telefonom i pristao na intervju (veza je bila veoma loša). Svensson kao osoba, rekla je Elisabeth na sastanku redakcije, ostaje skriven iza te knjige za decu i iza tiraža. Započeo sam istraživanje, ali sam ga prosledio njenoj asistentkinji na praksi, budući da me dečja književnost nikad nije zanimala. U redakciji se o njemu već nedeljama priča i ta priča se već nedeljama odlaže. Svensson ne želi da putuje, svi sastanci s njim uvek propadnu, živi sâm sa psom i taj pas mu je, navodno, sve na svetu (crni pas ovčar s tri noge). Svenssonovo prebivalište nije nam poznato, severoistočno od Milana, negde na jezeru Lugano. Elisabeth mi preko stola doturi dve crne fascikle. Mandelkern je idealan za ovu priču, objasnila je na sastanku redakcije, budući da mi ta priča leži bolje nego bilo kom drugom. Posetu laboratoriji za kontrolu dopinga u Châtenay-Malabryju preuže Harnisch kao nekadašnji sportski novinar (Harnisch je sportista koliko i moja baba). Ja sam etnolog i Elisabeth mi dodeljuje čudne projekte: matrilinearnost i kuvada sindrom, zašto, dakle, Mandelkern ne bi upoznao pisce dečje književnosti i njihove pse? U subotu (danas) treba, dakle, da letim za Milano i da se vratim u nedelju (u četiri). Svensson je poseban, rekla je Elisabeth i nasmejala se, ali Mandelkerne, profili i neobičnosti jesu tvoja uža specijalnost.

taleggio & quartirolo

Ne podnosim njenu diplomatiju pred kolegama, njenu tvrdoglavu diplomatiju, da bi ostavila utisak da je pravedna, Elisabeth mora da bude nepravedna (skladno zelenilo njenih očiju). Njena asistentkinja na praksi obavila je istraživanje, sve je odštamala i ukoričila, rekla je Elisabeth kasnije na hodniku ispred sale za sastanke, sad je na mene red. Pokazala je na crne fascikle u mojoj ruci, a onda nas je prekinuo telefon. Elisabeth se javila izgovorivši svoje ime. Dole ćeš siguno naći *taleggio* i *quartirolo* došapnula mi je, kao da sam baš nameravao da trknem u kupovinu do prodavnice švajcarskih delikatesa u ulici Grindelallee (Christl's Comestibles). I *barbaresco*! To je bilo u sredu, htela je da mi se obrati privatno, a ja sam se okrenuo i otišao. Četvrtak smo proveli jedno pored drugog a napose: Elisabeth je spavala kad sam stigao kući, ja sam spavao kad je ona ustala (otkad radim u Elisabethinoj redakciji, naš brak postao je profesionalniji). U petak ujutro slučajno smo se sreli u kuhinji. Večeras idemo na večeru, rekao sam, na neutralnom terenu možemo normalno da razgovaramo (njena riđa kosa u kontrastu kao oreol, Elisabeth je sveta veštica). A Elisabeth će na to: Previše pijemo. Ne moramo da pijemo, rekao sam, moramo da razgovaramo.

Crni psi

Dogovorili smo se da se nađemo u bučnom restoranu na Paulinenplatzu (mandoline i italijanska bučna afektacija). Ipak Italija, rekao sam, misleći pritom na vino. Nameravao sam da veoma oprezno započnem razgovor. A Elisabeth